

Majandusolümpiaadi lõppvoor
10.04.2022

KÜSIMUSED

1. Milline rahasumma tuleb paigutada hoiuarvele, et sellele oleks 5 aasta pärast 15000 eurot, kui lihtintressimäär on selle aja jooksul 10% aastas?
 - A. **10 000 eurot** 2 punkti
 - B. 11 000 eurot
 - C. 15 000 eurot
 - D. 12 000 eurot
2. Suurim erinevus erasektori võlgnevuse ja avaliku sektori võlgnevuse vahel on asjaolu, et
 - A. erasektori võlgnevus on praktiliselt riskivaba;
 - B. erasektor on võlgu põhiliselt kodumaistele võlausaldajatele, avalik sektor aga välismaistele võlausaldajatele;
 - C. erasektor saab erinevalt avalikust sektorist vabalt refinantseerida oma laene;
 - D. **avalik sektor saab võlgnevuse likvideerimiseks raha juurde emiteerida.** 1 punkt
3. Millest sõltub majanduse tsükliline areng?
 - A. Majanduse arengu seostamisest innovatsiooniga (toimib kui stimulaator).
 - B. Valitsuse poliitikast.
 - C. Raha kogusest finantssüsteemis.
 - D. **Kõik vastused on õiged.** 2 punkti
4. Mis on õige ettevõtluskonto kohta?
 - A. See on kohustuslik konto kõikidele ettevõtjatele.
 - B. **See on lihtsaim viis tegeleda ettevõtlusega.** 2 punkti
 - C. See on mõeldud juriidilistele isikutele teenuse osutamiseks.
 - D. See on kohustuslik füüsilisest isikust ettevõtja ehk FIE pangakonto.
5. Milline järgnevatest ettevõtte varadest on kõige likviidsem?
 - A. **börsil kaubeldavad väärtpaberid;** 2 punkti
 - B. materjalid;
 - C. müümata valmistoodang;
 - D. seadmed ja masinad.
6. Mis on ICO?
 - A. aktsiate esmapakkumine;
 - B. **krüptorahade esmapakkumine;** 2 punkti
 - C. võlakirjade emiteerimine;
 - D. faktooringu eriliik
7. Soome ja Eesti toodavad samu tooteid. Otsusta tabelis toodud andmete põhjal, milline vastus on tõene?

Toode	Tootmiskulud ühe ühiku kohta	
	Soome	Eesti
Šokolaad	6 eurot	1 euro
Viin	3 eurot	1 euro

- A. **Soomel on suhteline eelis viina tootmisel.** 2 punkti
- B. Eestil on suhteline eelis viina tootmisel.
- C. Soomel on absoluutne eelis mõlema toote tootmisel.
- D. Soomel on suhteline eelis šokolaadi tootmisel.

8. Tabelis 1 on Kalle ostukorvi maksumus ühes kvartalis.

Ostukorvi sisu	Kogus (tk)	Hind 2021.a jaanuaris (eurot)	Maksumus 2021. a jaanuaris (eurot)	Hind 2022. a jaanuaris (eurot)	Maksumus 2022.a jaanuaris (eurot)
Teksad, Levi's 501	1	95,00	95,00	119,00	119,00
Tindi-pliatsid	5	2,90	14,50	2,70	13,50
Lõunasöök	20	4,50	90,00	6,50	130,00
Teatripiletid	2	20,00	40,00	25,00	50,00
Ostukorvi maksumus			239,50		312,50

Arvuta CPI valemiga 2022. a jaanuari tarbijahinnaindeks, kui 2021. a jaanuari tarbijahinnaindeks on 100. Vastus ümarda täisarvuni.

Vastus: 130,00 eurot

2 punkti

9. Riigi keskpang on kehtestanud kommertsbankadele kohustusliku reservi määraks 10%. Hoiustaja on pangas hoiustanud 1000 eurot. Kui suur võib "raha loomise protsessis" olla sellest hoiusest lähtuva raha hulk, mida on maksimaalselt võimalik välja laenata?

- A. 1 000 eurot
- B. 900 eurot
- C. 10 000 eurot**
- D. 1 100 eurot

2 punkti

10. Maksudega seonduvad otsused kuuluvad fiskaalpoliitika alla. Kui riik tõstab makse ja muud tingimused majanduses ei muutu, siis

- A. SKT kasvab ja intressimäär langeb
- B. SKT väheneb ja intressimäär langeb**
- C. SKT väheneb ja intressimäär tõuseb
- D. SKT kasvab ja intressimäär tõuseb

2 punkti

11. Milline järgnevatest maksudest on kaudne maks?

- A. füüsilise isiku tulumaks
- B. sotsiaalmaks
- C. maamaks**
- D. ettevõtte tulumaks

1 punkt

12. Tabelis 2 on panga bilanss enne tehingut. Panka toodi hoiuseid juurde 100 mln eurot. Tabelis 3 on panga bilanss pärast tehingut. Kui palju suureneb antud tehinguga raha pakkumine läbi panga, kui reservimäär on 13%?

Tabel 2. Panga bilanss enne tehingut (miljonit eurot)

Aktiva		Passiva	
Reserv	65	Hoiused	500
Laen	435		
Kokku	500	Kokku	500

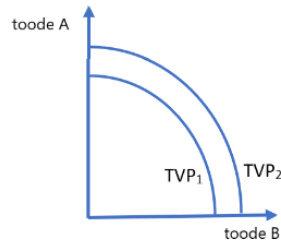
Tabel 3. Panga bilanss pärast tehingut (miljonit eurot)

Aktiva		Passiva	
Reserv	78	Hoiused	600
Laen	522		
Kokku	600	Kokku	600

Vastus: 87 mln eurot

3 punkti

13. Milline loetelus toodud tehing kajastub Eesti maksebilansi jooksevkontos?
 A. Mari Maasikas müüb oma LHV panga aktsiad kodumaisele ettevõttele.
 B. Soome paberitootja müüb oma toodangut Saksamaale.
 C. Eesti investeerimisfirma ostab Tesla aktsiaid.
 D. **Eesti ettevõtte ostab Soome turu-uuringufirmalt teenust 30 000 euro eest.** 2 punkti
14. Joonisel on kajastatud ühe riigi tootmisvõimaluste kõvera (TVK) muutus. Mis alljärgnevast ei saa olla selle muutuse põhjuseks?

- A. inimeste teadmiste ja oskuste kasv
 B. töötajate arvu kasv
 C. **töötuse vähendamine** 2 punkti
 D. tehnoloogia täiustamine
15. Milline käibemaksumäär ei ole Eestis kasutusel?
 A. 20 %
 B. **18 %** 1 punkt
 C. 9 %
 D. 0 %
16. Kui euro kurss tõuseb mingi välisvaluuta suhtes, siis
 A. **võime osta odavamalt vastavate valuutadega kauplevate riikide kaupu;** 2 punkti
 B. võivad vastavate valuutadega kauplevad riigid osta odavamalt Eesti kaupu;
 C. ekspordime vastavate valuutadega kauplevatesse riikidesse rohkem kaupu;
 D. võime toota rohkem kaupu ja teenuseid.
17. Valitsuse ja riigikogu üheks majandusülesandeks on
 A. määrata hinnad riigi osalusega ettevõtete kaupadele ja teenustele;
 B. määrata, milliseid kaupu toodavad suurimad ettevõtted;
 C. määrata õiglased palgatasemed enamike töökohtade jaoks;
 D. **anda välja seadusi, mis tagavad turul õiglase konkurentsi.** 1 punkti
18. Milline loetletud sündmustest suurendas struktuurset töötust?
 A. Maakonnas valmis uue automagistraali ehitus ja suuremal osal töolistest lõpetati tööleping.
 B. Katrin jäi loodetud ametikõrgendusest ilma, mistõttu ta lahkus töölt ja kulutas kaks kuud uue töökoha leidmiseks.
 C. **Seoses pakiautomaadi teenuste levikuga on paljud postkontorid Eestis suletud ning nende töötajad on kaotanud oma töö.** 2 punkti
 D. Maie töötas suvel linnas haljastustöödel. Sügisel lõppes tähtajaline leping ja Maie võttis end Töötukassas arvele.
19. Timo tahab osta autot. Kuigi tema palk katab enamuse tema senistest kulutustest, peab ta auto ostmiseks raha laenama. Kuidas oleks Timol otstarbekas käituda?
 A. Timo peaks kindlasti laenu võtma enne võimalikku intressimäära tõusu. Tema eelarve olukord pole oluline.
 B. Timo peaks kindlaks määrama need luksuskaubad, mida ta igas kuus ostab.
 C. Timo ei peaks mingil juhul laenu võtma, vaid säästma senikaua, kuni ta suudab auto korraga välja osta.
 D. **Timo peaks koostama eelarve ning tegema kindlaks, kui palju ta saab endale lisaks laenu tagasimakseid lubada.** 2 punkti
20. Eestis kasutusel oleval euro paberrahal on väärtus, kuna
 A. see on tagatud Eesti Pangas oleva kullaga;
 B. **müüjad võtavad seda vastutasuks kaupade ja teenuste eest;** 2 punkti
 C. see on trükitud erilisele paberile ja tal on juba seetõttu väärtus;
 D. Eesti maksebilansi jooksevkonto väärtus on alati suurem finantskontost.

21. Inflatsiooni ajal tavaliselt
- A. ettevõtted vähendavad tootmiskahtu;
 - B. hinnad langevad;
 - C. hinnad jäävad samaks;
 - D. hinnad tõusevad.** **1 punkt**
22. Reimo aitas sõbral autot pesta ja vastutasuks kutsus sõber ta lõunasöögile. Majandusteadlased ütlevad, et Reimo
- A. sooritas bartertehtingu;** **2 punkti**
 - B. auto pesemise aja alternatiivkulu on lõunasöögile kulunud aeg;
 - C. andis panuse SKT arvestusse;
 - D. töötas tasuta.
23. Kolumbia muld ja kliima sobib paremini banaani kasvatamiseks kui Eesti oma. Majandusteadlased ütlevad, et
- A. banaanide kasvatamise alternatiivkulu on Eestis väiksem kui Kolumbias.
 - B. Kolumbial on banaanide kasvatamise osas Eesti ees absoluutne eelis.** **1 punkt**
 - C. Eestil on banaanide kasvatamise osas Kolumbia ees suhteline eelis.
 - D. Kolumbial on banaanide kasvatamise osas Eesti ees täielik eelis.
24. Milline järgnevatest väidetest ei kuulu makroökoonoomika uurimisvaldkonda?
- A. Töötuse tase märtsis oli 5,6%.
 - B. Inflatsioonitase, võrreldes eelmise kuuga, on tõusnud 7,8%.
 - C. Kevadel suureneb Eestis väetiste kogunõudlus.
 - D. OÜ Kevad kulutas väetiste ostule 5% võrra rohkem, kui aasta tagasi.** **2 punkti**
25. Mildest sõltub turumajanduses ettevõtte kogutulu?
- A. ettevõtte aktsiakapitali suurusest
 - B. ettevõtte kulude suurusest
 - C. riigis kehtestatud hindadest
 - D. tooteühiku hinnast ja müüdud kogusest** **1 punkt**
26. Riik tõstab makse. Ettevõtte suurenenud maksukoormus langeb suures osas ostjatele siis, kui
- A. toote nõudlus on elastne;
 - B. toote nõudlus on mitteelastne;** **2 punkti**
 - C. toote pakkumine on ühikuelastne;
 - D. maksuseadustes on nii kehtestatud.
27. Mida tähistab erinevatel toodetel (elektroonika, mänguasjad jm) tähis „CE“ ?
- A. Tähis näitab, et kaup on toodetud Hiinas.
 - B. Tähis näitab, et tegemist on aktsiisikaubaga.
 - C. Tähis näitab, et tegu on ohutu kaubaga.** **1 punkt**
 - D. Tähis näitab, et nende toodete müümisel tuleb rakendada madalamat käibemaksumäära.
28. Reaalne SKT (sisemajanduse kogutoodang)
- A. on antud perioodil toodetud kaupade ja teenuste maksumus baasperioodi hindades;
 - B. peegeldab kaupade ja teenuste hulga, mitte maksumuse muutust.
 - C. ei arvesta varimajanduse ja kodumajanduse mahtu.
 - D. Kõik vastused on õiged.** **2 punkti**
29. Milline tegevus on lubatud ilma autoritasu maksmata?
- A. Õpilafirma toodab ja müüb Lotte pildiga T-särke.
 - B. Lastekohvik korraldab Lotte-hommiku, kus näitab filmi "Lotte ja kadunud lohed".
 - C. Anni pakub sõpradele Lotte pildiga omavalmistatud torti.** **1 punkt**
 - D. Ettevõtte kasutab reklaamklipis filmi "Leiutajateküla Lotte" tunnusmuusikat.